

<https://doi.org/10.32999/2663-970X/2025-13-13>

How to Cite (Style APA):

Hulias, I., Sadirbekova, D., Baimoldina, L., & Kozhamkulova, N. (2025). Comparative Study of Emotional Intelligence among University Students Exemplified by a Ukrainian-Kazakhstan Sample. *Insight: the psychological dimensions of society*, 13, 305–327. <https://doi.org/10.32999/2663-970X/2025-13-13>

Як цитувати (Стиль ДСТУ 8302: 2015):

Гуляс І., Садирбекова Д., Баймолдіна Л., Кожамкулова Н. Компаративне дослідження емоційного інтелекту студентів університетів на прикладі українсько-казахської вибірки. *Інсайт: психологічні виміри суспільства*. 2025. № 13. С. 305–327. <https://doi.org/10.32999/2663-970X/2025-13-13>

UDC 159.923.2-051.875:159.942.5-042.3

Comparative Study of Emotional Intelligence among University Students Exemplified by a Ukrainian- Kazakhstan Sample

Компаративне дослідження емоційного інтелекту студентів
університетів на прикладі українсько-казахської вибірки

Received: September 02, 2024

Accepted: May 26, 2025

Inesa Hulias

Doctor of Psychological Sciences, Full Professor,
Department of Practical Psychology,
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University,
Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-4960-4011>

Dinara Sadirbekova

PhD, Postdoctoral Fellow,
Department of Science, Abai Kazakh National
Pedagogical University, Kazakhstan
Associate Professor,

Almaty Humanitarian-Economic University,
Kazakhstan

<https://orcid.org/0000-0001-8092-9247>

Laura Baimoldina*

PhD, Senior Lecturer,
Department of General and Applied Psychology,
Al-Farabi Kazakh National University, Kazakhstan
<https://orcid.org/0000-0001-7598-4081>

Nazgul Kozhamkulova

PhD, Postdoctoral Fellow,
Department of Science, Abai Kazakh National
Pedagogical University, Kazakhstan
<https://orcid.org/0009-0006-7766-1546>

Інеса Гуляс

доктор психологічних наук, професор,
кафедра практичної психології,
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-4960-4011>

Динара Садирбекова

PhD, постдокторант,
кафедра науки,
Казахський національний педагогічний
університет імені Абая, Казахстан
асоційований професор,
Алматинський гуманітарно-економічний
університет, Казахстан

<https://orcid.org/0000-0001-8092-9247>

Лаура Баймолдіна*

PhD, старший викладач,
кафедра загальної і прикладної психології,
Казахський національний університет імені
аль-Фарабі, Казахстан

<https://orcid.org/0000-0001-7598-4081>

Назгуль Кожамкулова

PhD, постдокторант,
кафедра науки,
Казахський національний педагогічний
університет імені Абая, Казахстан
<https://orcid.org/0009-0006-7766-1546>

* Corresponding Author: Baimoldina@kaznu.edu.kz

* Автор-кореспондент: Baimoldina@kaznu.edu.kz

Abstract

The aim is a theoretical-empirical research of the expression of emotional intelligence among Ukrainian and Kazakh students in terms of cross-cultural components and gender differentiation. **Methods.** The Ukrainian sample consisted of 68 students in their second and third years at Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Chernivtsi, Ukraine). The Kazakh sample also comprised 68 students studying from the first to fourth years at two universities: Al-Farabi Kazakh National University (Almaty, Kazakhstan) and Abai Kazakh National Pedagogical University (Almaty, Kazakhstan). The following methodologies were used: the "Emotional Intelligence Test" (Hall, 2007) and the "Methodology for Diagnosing Personal Motivation for Achieving Success and Avoiding Failure" (Elers, 2002). **Results.** Attention was drawn to the context of the socio-cultural space, particularly the social transformations covering Ukrainian and Kazakhstan society. No significant differences were found between the Ukrainian and Kazakhstan samples regarding cross-cultural characteristics. It was argued that the functionality of emotional intelligence may significantly decrease under the influence of stress factors, while the level of emotional intelligence will maintain relative constancy. Gender differences indicated significant superiorities for female subsamples: for the Ukrainian sample in the parameter of "empathy" and the Kazakh sample in the parameter of "emotional awareness". These superiorities were explained as reflections of socio-cultural characteristics. It was noted that martial law actualizes sympathy and empathy as a desire to help among Ukrainian female students. At the same time, sustainable development allows Kazakhstan female students to focus on the discrete functions and properties of their feelings and emotions. **Discussion and Conclusions.** It was explained that the psychological correlations of "emotion management" and "self-motivation" with the dimensions of motivation confirm that the interpersonal components of emotional intelligence are reflected in the control of one's emotions and feelings, which helps students act effectively – either achieving success or avoiding failure. The results obtained are advisable to implement in the educational process of universities.

Keywords: educational process, motivation for

Inesa Hulias
Dinara Sadirbekova
Laura Baimoldina
Nazgul Kozhamkulova

Анотація

Метою є теоретико-емпіричне дослідження вираженості емоційного інтелекту в українських і казахстанських студентів за крос-культурною складовою і статевим диференціюванням. **Методи.** Українську вибірку склали 68 студентів, які навчалися на другому і третьому курсах Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна). Казахстанську вибірку склали також 68 студентів, які навчалися з першого по четвертий курси у двох університетах: Казахський національний університет імені аль-Фарабі (Алмати, Казахстан) і Казахський національний педагогічний університет імені Абая (Алмати, Казахстан). Використано такі методики: "Тест емоційного інтелекту" (Hall, 2007) і "Методику діагностики мотивації особистості до досягнення успіху й уникнення невдачі" (Elers, 2002). **Результати.** Акцентовано увагу на контексті соціокультурного простору, зокрема на соціальних трансформаціях, які огорнули українське й казахстанське суспільство. За крос-культурною ознакою відмінностей між українською й казахстанською вибірками не отримано. Аргументовано, що функціональність емоційного інтелекту під час дії стресогенних чинників може суттєво знижуватися, тоді як рівень емоційного інтелекту зберігатиме відносну константність. За статевою ознакою зафіксовано достовірні переваги жіночих субвбірок: української – за параметром "емпатія" і казахстанської – за параметром "емоційна обізнаність". Пояснено, що такі переваги є віддзеркаленням соціокультурних особливостей. Зазначено, що воєнний стан актуалізує співчуття, співпереживання як прагнення допомогти у студенток-українок; сталий розвиток дозволяє сконцентруватися на дискретних функціях і властивостях природи своїх почуттів і емоцій казахстанським студентам. **Дискусія і висновки.** Пояснено, що психологічні кореляти "управління емоціями" й "самотивація" з вимірами мотивації підтверджують, що інтерперсональні компонентами емоційного інтелекту відображаються в контролі своїх емоцій і почуттів, що допомагає студентам ефективно діяти – здобуваючи успіх чи уникаючи невдачі. Отримані результати доцільно імплементувати в освітній процес університетів.

Ключові слова: освітній процес, мотив до

Comparative Study of Emotional Intelligence among University Students Exemplified by a Ukrainian-Kazakhstan Sample

achieving success, motivation for avoiding failure, self-motivation, empathy, educational and professional training, gender differentiation.

Introduction

Emotional intelligence, which rapidly develops during adolescence, enables individuals of this age to establish social contacts successfully, adapt to new circumstances, communicate with various population categories, and be mobile and socially active. In any civilized country, student youth is considered the most active, mobile, and dynamic part of the population. Unlike those in the teenage years, individuals in adolescence better understand the feelings and emotions of others and noticeably and permanently progress in understanding their own feelings and emotions. Constructive communication with peers allows individuals to understand their feelings and manage their emotional states better. In the context of ongoing social transformations, the issue of clarifying the expression of emotional intelligence components among students from two countries – Ukraine and Kazakhstan – becomes relevant. Both countries have their own authentic culture and trajectory of development, do not share common borders, and are not in conflict. While Ukraine was under martial law and engaged in military operations at the time of our study, Kazakhstan experienced peaceful life aimed at the sustainable development of the state. The students from the compared samples were in different conditions of educational space organization, characterized as a post-COVID period. However, in both groups, we observe an excessive enthusiasm for digital educational platforms, mobile learning applications, artificial intelligence, and other educational technologies. In the outlined realities, the problem of the expression of emotional intelligence took on a particular articulation and required empirical research with theoretical justification.

Dynamic social processes and the continuous implementation of innovative technologies in the educational sphere stimulate university subjects to develop their adaptive potential and readiness to work in altered conditions of social reality (Kremen, 2014; 2023). This requires representatives of the educational process to cultivate reflection and empathy, be well-oriented

сягнення успіху, мотив уникнення невдачі, самомотивація, емпатія, навчально-професійна підготовка, статеве диференціювання.

Вступ

Емоційний інтелект, що стрімко розвивається в юнацькому віці, дозволяє особам цього віку успішно встановлювати соціальні контакти, адаптуватися до нових умов, комунікувати з різними категоріями населення, бути мобільними й соціально активними. У будь-якій цивілізованій країні студентську молодь вважають найбільш активною, мобільною та динамічною частиною населення. Особи юнацького віку, на відміну від представників підліткового віку, не лише краще розуміють почуття й емоції інших людей, а й помітно перманентно прогресують у розумінні своїх почуттів та емоцій. Конструктивне спілкування з однолітками дозволяє краще зрозуміти свої почуття, керувати своїми емоційними станами. У вимірах постійних соціальних трансформацій, постає актуальною проблема з'ясування вираженості компонентів емоційного інтелекту серед представників студентства двох країн – України й Казахстану. Обидві країни мають свою автентичну культуру, траєкторію розвитку, не мають спільних кордонів, не знаходяться в конфлікті. Якщо в Україні на час нашого дослідження діяв воєнний стан і йшли воєнні дії, то в Казахстані тривало мирне життя, спрямоване на сталий розвиток держави. Студенти порівнюваних вибірок знаходилися в різних умовах організації освітнього простору, що характеризується як постковідний період. Утім, як в одних представників, так і в інших констатуємо надмірну захопленість цифровими освітніми платформами, мобільними навчальними додатками, використанням штучного інтелекту та іншими засобами освітніх технологій. В окреслених реаліях проблема вираженості емоційного інтелекту набувала особливої артикуляції та потребувала емпіричного дослідження з теоретичним обґрунтуванням.

Динамічні соціальні процеси, постійне впровадження інноваційних технологій в освітній сфері стимулює суб'єктів університетів розвивати свій адаптаційний потенціал, готовність до роботи у змінених умовах соціальної реальності (Kremen, 2014; 2023). Це вимагає від представників освітнього процесу

in the flow of current life, communicate and collaborate constructively, and understand and manage their psycho-emotional states. A series of studies by I. Popovych et al. (2023) empirically established and justified that the ability to manage one's emotional states provides a competitive advantage for the individuals studied over their opponents in the educational sphere (Popovych et al., 2020; Popovych & Blynova, 2019), in competitive activities (Popovych et al., 2021), and in other areas of human activity. The development of emotional intelligence allows elite athletes to possess a competitive advantage (Cheban et al., 2020a; 2020b). The pioneers of the study of the phenomenon of "emotional intelligence" (EQ) (Goleman, 1995; Salovey & Mayer, 1990) emphasize its two-factor psychological nature. Emotional intelligence is interpreted as a group of mental competencies that enable a person to carry out their professional activities effectively and to interact and communicate effectively with other participants. This can be successfully realized through the sufficiently developed two components of emotional intelligence – personal and interpersonal. The operation of the "internality-externality" mechanism, accompanied by the assimilation and implementation of personal and social norms, contributes to the development of emotional intelligence and outlines the direction of its functioning either towards oneself or away from oneself. The study by M. Mosallanezhad et al. (2023) investigated the relationship between ethical sensitivity and emotional intelligence among nurses and medical students involved in nursing, surgical operations, and anesthesiology. A high level of ethical sensitivity among respondents and a medium level of emotional intelligence were recorded. Regression analysis established a link between sensitivity and the components of emotional intelligence and gender. Gender differentiation demonstrated that female students have a higher level of ethical sensitivity than male students, who exhibit higher parameters of emotional intelligence components. Chinese researchers J. Xu and M.-C. Choi (2023) aimed to determine whether emotional intelligence can enhance the positive psychological capital and life satisfaction of students in Chinese universities. Researchers, analyzing today's realities and the rapid use of artificial intelligence tools in the

розвитку рефлексії та емпатії, добре орієнтуватися у плінні поточного життя, вміти конструктивно комунікувати і співпрацювати, здатності розуміти свої психоемоційні стани й керувати ними. У низці досліджень І. Попович et al. (2023) емпірично з'ясовано й обґрунтовано, що вміння керувати своїми емоційними станами дає конкурентну перевагу досліджуваним над їхніми опонентами в освітній сфері (Попович et al., 2020; Попович, Blynova, 2019), змагальній діяльності (Попович et al., 2021) та інших напрямках діяльності людини. Розвиненість емоційного інтелекту дозволяє володіти конкурентною перевагою елітним спортсменам (Cheban et al., 2020a; 2020b). Родоначальники дослідження феномену "емоційного інтелекту" (EQ) (Goleman, 1995; Salovey, Mayer, 1990) акцентують увагу на двофакторній психологічній природі. Емоційний інтелект інтерпретують як групу ментальних компетенцій людини, що дозволяють їй ефективно реалізовувати свою професійну діяльність і ефективно взаємодіяти та комунікувати з іншими учасниками. Це можна успішно реалізувати завдяки достатньо розвиненим двом компонентам емоційного інтелекту – особистісному й міжособистісному. Робота механізму "інтернальності-екстернальності", що супроводжується засвоєнням і впровадженням особистісних і соціальних норм, сприяє розвитку емоційного інтелекту й окреслює спрямованість його роботи до себе чи від себе. У дослідженні М. Мосалланезхад et al. (2023) з'ясовано взаємозв'язок між етичною чутливістю й емоційним інтелектом у медсестер і студентів-медиків, які мали відношення до сестринської справи, оперативної хірургії та анестезіології. Зафіксовано високий рівень етичної чутливості респондентів і середній рівень емоційного інтелекту. Регресійним аналізом встановлено зв'язок чутливості зі складовими емоційного інтелекту і статтю. Статеве диференціювання продемонструвало, що студентки мають вищий рівень етичної чутливості, на відміну від студентів, у яких превалюють вищі параметри розвитку складових емоційного інтелекту. Китайські дослідники J. Xu, М.-С. Choi (2023) поставили мету визначити, чи може емоційний інтелект підвищити позитивний психологічний капітал і задоволеність життям студентів китайських університетів. Дослідники, аналізуючи реалії сьогодення, стрімке викори-

Comparative Study of Emotional Intelligence among University Students Exemplified by a Ukrainian-Kazakhstan Sample

educational process, focus on the psychological issues of respondents. They conclude that modern university management should emphasize creating mechanisms to enhance student satisfaction with university life, reduce emotional anxiety, and increase self-confidence. It was proved that positive psychological capital plays a mediating role between participation in cultural and artistic events in student life and life satisfaction. Excessive impulsivity and high sensitivity to rewards result from insufficient development of emotional intelligence, which is associated with significant health risks (Megías-Robles et al., 2023). The researchers concluded that higher levels of emotional intelligence contribute to objectively assessing risk scenarios and making safer decisions. Another study by Y. Shengyao et al. (2024) found that emotional intelligence affects academic achievement and psychological well-being among university students. The positive characteristics that students acquire during their education, psychological well-being, and academic achievements are directly correlated with emotional intelligence. The sample of graduate students exhibited lower indicators of this correlation. A low level of stress and the development of emotional intelligence components have a positive impact on the outcomes of mastering the English language as a foreign language (Zhang, 2023). A number of empirical studies demonstrate a direct correlation between the components of emotional intelligence and psychological well-being (Du et al., 2024; Molina Moreno et al., 2024). Migration flows of university graduates in search of professional self-realization (Blynova et al., 2022) highlight the adaptive potential of the candidates. The emphasis is placed not so much on professional special competencies comprising “hard skills”, but rather on competencies demonstrating the development of “soft skills”. The ability to communicate, interact in unfamiliar environments, and swiftly find solutions to complex social situations can profoundly alter these respondents’ future.

The theoretical-empirical study of emotional intelligence among Ukrainian and Kazakhstan students is a comparative and confirmatory research strategy aimed at establishing differences regarding cross-cultural components; gender differentiation within specific sampling

стання в освітньому процесі засобів штучного інтелекту, фокусують увагу на психічних проблемах респондентів. Вони доходять висновку, що сучасний менеджмент університетів має сфокусувати увагу на створенні механізмів підвищення задоволеності студентським життям, знятті емоційної тривоги та підвищенні впевненості в собі. Доказано, що позитивний психологічний капітал відіграє посередницьку роль між участю в культурних і мистецьких заходах студентського життя й задоволеністю життям. Надмірна імпульсивність і висока чутливість до винагороди є результатом недостатнього розвитку емоційного інтелекту, що супроводжується значущим ризиком для здоров’я (Megías-Robles et al., 2023). Дослідники дійшли висновку, що вищі рівні вираженості емоційного інтелекту сприяють об’єктивній оцінці сценаріїв ризику й ухваленню безпечніших рішень. В іншому дослідженні Y. Shengyao et al. (2024) з’ясовано, що емоційний інтелект впливає на академічні досягнення та психологічне благополуччя студентів університету. З’ясовано, що позитивні характеристики, які отримують студенти під час навчання, рівень їхнього психологічного благополуччя та академічні досягнення наділені прямим достовірним зв’язком з емоційним інтелектом. У вибірці аспірантів зафіксовано нижчі показники зв’язку. Низький рівень стресу й розвиненість складових емоційного інтелекту позитивно позначаються на результатах опанування іноземної англійської мови (Zhang, 2023). У низці емпіричних досліджень продемонстровано наявність прямого зв’язку складових емоційного інтелекту з психологічним благополуччям (Du et al., 2024; Molina Moreno et al., 2024). Міграційні потоки випускників університетів у пошуках професійної самореалізації (Blynova et al., 2022) актуалізують адаптаційний потенціал оптантів. На перший план виходять не стільки професійні спеціальні компетенції, що складають “хард скілз”, скільки компетенції, що радше демонструють сформованість “софт скілз”. Уміння комунікувати, взаємодіяти в незнайомому оточенні, оперативно знаходити вихід зі складних соціальних ситуацій можуть кардинально змінити майбутнє оптантів.

Теоретико-емпіричне вивчення емоційного інтелекту в українських і казахстанських студентів є компаративною констатувальною стратегією дослідження, що спрямована на

populations and between sampling populations; as well as identifying significant differences in emotional intelligence based on the expression of its components: emotional awareness, emotion management, self-motivation, empathy, and recognition of others' emotions. The social transformations that have swept Ukrainian and Kazakhstan society are distinct and may significantly impact the constructs under study.

Research hypotheses: 1) the comparison of the components of emotional intelligence between the Ukrainian and Kazakhstan sampling populations show significant differences; 2) the comparison of the expression of emotional intelligence based on gender differentiation among Ukrainian and Kazakhstan students demonstrate significant differences; 3) the parameters of emotional intelligence of the combined sample have significant correlations with the parameters of motivation for achieving success and motivation for avoiding failure; 4) the comparison of the expression of emotional intelligence have statistically significant differences based on the formation of motivation for achieving success and motivation for avoiding failure.

The aim is a theoretical-empirical research into the expression of emotional intelligence among Ukrainian and Kazakhstan students in terms of cross-cultural components and gender differentiation.

Methods

Methodology. It is based on the two-factor structure of emotional intelligence, which reflects the development of mental competencies oriented toward internal and external dimensions (Goleman, 1995; Mayer & Geher, 1996). The dual nature of university students' motivational intentions is represented by motivation for achieving success and motivation for avoiding failure (Elers, 2002), which relevantly reflect the behavior, organization, and resilience of the subjects studied. Emphasis is placed on the foundational premises of emotional intelligence development presented in recent studies (Akdeniz & Yaycı, 2023; Makas & Koç, 2025; Tang & He, 2023; Vega & Herrera-Enríquez, 2022) and the patterns of creating a modern educational space (Malca-Peralta et al., 2024; Vargas-Hernández & Kariyev, 2023; Vargas-Hernández et al., 2023).

встановлення відмінностей за крос-культурною складовою; статевим диференціюванням у межах окремих вибірових сукупностей і між вибіровими сукупностями; з'ясування достовірних відмінностей емоційного інтелекту за вираженістю складових: емоційна обізнаність, управління емоціями, самомотивація, емпатія, розпізнавання емоцій інших людей. Соціальні трансформації, що огорнули українське й казахстанське суспільство, є відмінними й можуть суттєво позначитися на досліджуваних конструктах.

Гіпотези дослідження: 1) порівняння складових емоційного інтелекту української і казахстанської вибірових сукупностей матиме достовірні відмінності; 2) порівняння вираженості емоційного інтелекту за статевим диференціюванням українських і казахстанських студентів матиме достовірні відмінності; 3) параметри емоційного інтелекту респондентів об'єднаної вибірки матимуть достовірні кореляції з параметрами мотивації досягнення успіху й мотивації уникнення невдачі; 4) порівняння вираженості емоційного інтелекту матиме статистично достовірні відмінності за сформованістю мотивації досягнення успіху й уникнення невдачі.

Метою є теоретико-емпіричне дослідження вираженості емоційного інтелекту в українських і казахстанських студентів за крос-культурною складовою та статевим диференціюванням.

Методи

Методологія. Взято за основу двофакторну структуру емоційного інтелекту, що є відображенням розвитку ментальних компетенцій, спрямованих на внутрішній і зовнішній виміри (Goleman, 1995; Mayer, Geher, 1996). Дуальну природу мотиваційних інтенцій студентів університетів представлено мотивами досягнення успіху й уникнення невдачі (Elers, 2002), що релевантно відобразили поведінку, організованість і стійкість досліджуваних. Зроблено акцент на вихідні положення розвитку емоційного інтелекту, представлених у сучасних дослідженнях (Akdeniz, Yaycı, 2023; Makas, Koç, 2025; Tang, He, 2023; Vega, Herrera-Enríquez, 2022) та закономірності створення сучасного освітнього простору (Malca-Peralta et al., 2024; Vargas-Hernández, Kariyev, 2023; Vargas-Hernández et al., 2023).

Comparative Study of Emotional Intelligence among University Students Exemplified by a Ukrainian-Kazakhstan Sample

Participants. A total of 136 respondents participated in the research studying at universities at the first educational and qualification level – bachelor's degree. The Ukrainian sample consisted of second and third-year students, with a total of $n = 68$ individuals (50.00%), studying at Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Chernivtsi, Ukraine). The Kazakhstan sample involved first through fourth-year students, totaling $n = 68$ individuals (50.00%), who studied at Al-Farabi Kazakh National University (Almaty, Kazakhstan) and Abai Kazakh National Pedagogical University (Almaty, Kazakhstan). Regarding gender distribution, the Ukrainian sample included males ($n = 23$; 46.67%) and females ($n = 45$; 53.33%). The gender distribution of the Kazakhstan sample was males ($n = 34$; 50.00%) and females ($n = 34$; 50.00%). The age range of the respondents was between 18 and 24 years. The main descriptive characteristics of the Ukrainian sample were: $M = 19.28$; $SD = \pm 3.31$; $Me = 19.50$; $min = 19.00$; $max = 24.00$. The main descriptive characteristics of the Kazakh sample were: $M = 20.03$; $SD = \pm 3.59$; $Me = 20.00$; $min = 18.00$; $max = 25.00$.

Organization of Research. The organizers of the empirical research aimed to ensure an identical technology for collecting empirical material for both the Ukrainian and Kazakhstan samples. The selection of respondents and groups participating in the study was random. Respondents confirmed their voluntary participation in the study and were provided in advance with information about the purpose, confidentiality, and the time allocated for completing the survey. Standard questionnaire forms were used, which the respondents filled out in classrooms. All respondents were enrolled in full-time study programs. The study was included in the research plans of the mentioned higher education institutions. The cross-cultural nature of the study dictated the choice of a confirmatory strategy with several comparative elements. The empirical data set was collected over three months – from March to May 2024. The involvement of students in the study was approved by the university administrations.

Procedures and Instruments. The proposed research strategy involved the use of two psychodiagnostic instruments: the "Emotional Intelligence Test" (EIT) (Hall, 2007) and the "Methodology for Diagnosing Personal Motivation for

Учасники. У дослідженні взяли участь 136 респондентів, які навчалися в університетах на першому освітньо-кваліфікаційному рівні – бакалавр. Українську вибірку представлено студентами другого і третього курсів загальною кількістю $n = 68$ осіб (50.00%), які навчалися в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна). Казахстанську вибірку представлено студентами з першого по четвертий курси, загальною кількістю $n = 68$ осіб (50.00%), які навчалися в Казахському національному університеті імені аль-Фарабі (Алмати, Казахстан) і Казахському національному педагогічному університеті імені Абая (Алмати, Казахстан). За статеву ознакою українська вибірка мала такий розподіл: чоловіки ($n = 23$; 46.67%) і жінки ($n = 45$; 53.33%). За статевим диференціюванням казахстанської вибірки мав місце такий розподіл: чоловіки ($n = 34$; 50.00%) і жінки ($n = 34$; 50.00%). Віковий діапазон досліджуваних знаходився в межах від 18 до 24 років. Основні описові характеристики української вибірки: $M = 19.28$; $SD = \pm 3.31$; $Me = 19.50$; $min = 19.00$; $max = 24.00$. Основні описові характеристики казахстанської вибірки: $M = 20.03$; $SD = \pm 3.59$; $Me = 20.00$; $min = 18.00$; $max = 25.00$.

Організація дослідження. Організатори емпіричного дослідження прагнули забезпечити ідентичну технологію збору емпіричного матеріалу української та казахстанської вибірок. Вибір респондентів і груп, які взяли участь у дослідженні, мав випадковий характер. Респонденти підтвердили свою добровільну участь у дослідженні й завчасно отримали інформацію про мету, конфіденційність та час, відведений на проходження опитування. Використано стандартні бланки опитувальників, які досліджувані заповнювали в аудиторіях. Усі респонденти навчалися на денній формі навчання. Дослідження входило до плану науково-дослідної роботи зазначених закладів вищої освіти. Крос-культурний характер дослідження зумовив вибір констатувальної стратегії з низкою компаративних елементів. Емпіричний масив даних зібрано впродовж трьох місяців – з березня до травня 2024 року. Залучення студентів у дослідженні погоджено з адміністраціями університетів.

Процедура та інструменти. Запропонована стратегія дослідження передбачала використання двох психодіагностичних ін-

Achieving Success and Avoiding Failure" (MMAF) (Elers, 2002). The psychodiagnostic instrument "EIT" (Hall, 2007) relevantly reflected the nature of the two-factor structure of emotional intelligence through a series of scales for both intrapsychic and interpersonal dimensions. The scales for the intrapsychic dimension include emotional awareness (EA), emotion management (EM), and self-motivation (SM). This dimension reflects the self-reflective intentions and the respondent's ability to comprehend their life experience. The scales for the interpersonal dimension include empathy (E) and emotion recognition (ER). The interpersonal dimension reflects the tendency for compassion, empathy, and understanding the emotions of those with whom a person interacts. The test consists of thirty statements and a bipolar six-point response scale ranging from "-3" – strongly disagree, to "+3" – strongly agree. The measurement range for each scale is from -15.00 to +15.00 points. The homogeneity of the empirical data was recorded with a Cronbach's coefficient at a medium level of ($\alpha = .836$). The questionnaire (MMAF) (Elers, 2002) identified two motives: motivation for achieving success (MAS) and motivation for avoiding failure (MAF). The methodology consisted of two independent parts. The level of motivation for achieving success was assessed using forty-one statements. The achievement motivation scale reflects individual subjective perceptions, the complexity, and the degree of significance of the desired outcome. The stimulus material for the second part included thirty rows of three words each. Respondents chose one of the three that most accurately characterized them. The selections were then processed using the methodology's key. Unlike the previous scale, avoiding failure did not always embody a pronounced desire for success. This scale rather demonstrates the respondent's inclination towards protective behavior, combining the level of potential risk, dominant stimuli, and experiences of previous failures. The homogeneity of the empirical data was recorded separately for each part: motivation for achieving success has a high level of homogeneity ($\alpha = .944$), while motivation for avoiding failure has a medium level ($\alpha = .822$).

Variables. In the proposed research strategy, seven main dimensions are involved. These proposed dimensions are the variables of the re-

струментів: "Тест емоційного інтелекту" (TEI) (Hall, 2007) і "Методику діагностики мотивації особистості до досягнення успіху й уникнення невдачі" (МДУУН) (Elers, 2002). Психодіагностичний інструмент "TEI" (Hall, 2007) релевантно відобразив природу двофакторної структури емоційного інтелекту через низку шкал інтрапсихічного й інтерперсонального вимірів. Шкали інтрапсихічного виміру: емоційна обізнаність (EO), управління емоціями (UE) й самомотивація (CM). Цей вимір є відображенням саморефлексивних інтенцій і здатності респондента до осмислення свого життєвого досвіду. До шкал інтерперсонального виміру віднесено: емпатію (E) та розпізнавання емоцій (PE). Інтерперсональний вимір відобразив схильність до співчуття, співпереживання й розуміння емоцій тих, із ким людина взаємодіє. Тест має тридцять тверджень і біполярну шестибальну шкалу оцінки відповідей від "-3" – повністю не згоден і до "+3" – повністю згоден. Діапазон вимірювання кожної шкали – від -15.00 до +15.00 балів. Однорідність емпіричних даних зафіксовано коефіцієнтом Кронбаха на середньому рівні, що склав ($\alpha = .836$). Опитувальником (МДУУН) (Elers, 2002) визначено два мотиви: досягати успіху (МДУ) й уникати невдачі (МУН). Методика складалася з двох незалежних частин. За допомогою сорок одного твердження з'ясовано рівень мотивації досягнення успіху. Шкалою мотивації досягнення успіху відображено індивідуальні суб'єктивні уявлення, складність і міру значущості бажаного результату. Стимульний матеріал другої частини передбачав тридцять рядків по три слова. Респонденти обирали одне з трьох, яке їх найвлучніше характеризувало. Далі вибори оброблено ключем методики. На відміну від попередньої шкали, уникнення невдачі не завжди передбачало яскраво виражене прагнення до успіху. Ця шкала радше демонструє настановлення на захисну поведінку респондента, що є поєднанням міри потенційного ризику, домінуючих стимулів і досвіду попередніх невдач. Однорідність емпіричних даних зафіксовано за кожною частиною роздільно: мотивація досягнення успіху має високий рівень однорідності ($\alpha = .944$), а мотивація уникнення невдачі – середній ($\alpha = .822$).

Змінні. У запропонованій стратегії дослідження задіяно сім основних вимірів. Запропоновані виміри є змінними дослідження емо-

Comparative Study of Emotional Intelligence among University Students Exemplified by a Ukrainian-Kazakhstan Sample

search into university students' emotional intelligence in a cross-cultural context. The design of the comparative study did not allow us to distinguish dependent and independent variables.

Statistical Analysis. At the initial stage, the empirical data was processed using MS Excel. Subsequently, the statistical software package SPSS (version 26.00.01) was utilized. The statistical analysis involved the application of the following standard parameters: Cronbach's homogeneity coefficient (α); the Kolmogorov-Smirnov test statistic (λ) for assessing the normal distribution; Spearman's correlation coefficient (r_s); Student's t-test (t); and the Mann-Whitney U-test.

Results

Since the study had a comparative character, several statistical comparisons were made at the stage of determining the mean values of the variables. In Tabl. 1, the mean values and statistical indicators of the comparison based on the cross-cultural component of the Ukrainian and Kazakhstan samples are presented.

Table 1. Comparison of the Ukrainian and Kazakhstan samples based on the variables of the psychodiagnostic methodologies "EIT" (Hall, 2007) and "MMAF" (Elers, 2002) ($n = 136$)

Таблиця 1. Порівняння української та казахстанської вибірок за змінними психодіагностичних методик "ТЕІ" (Hall, 2007) і "МДУУН" (Elers, 2002) ($n = 136$)

Groups / Групи	MV / СП	Variables / Змінні						
		EA / EO	EM / YE	SM / CM	E / E	ER / PE	MAS / МДУ	MAF / МУН
Group 1 / Група 1	M	7.12	5.94	7.01	6.33	6.12	14.27	12.45
	Me	7.00	6.00	7.00	6.00	6.00	14.50	13.00
	Mo	5.00	5.00	6.00	4.00a	5.00	12.00	11.00
	SD	1.19	.99	1.17	1.06	1.02	2.37	2.08
Group 2 / Група 2	M	6.96	6.13	6.48	6.33	6.12	13.95	11.02
	Me	7.00	6.00	6.50	6.50	6.00	14.00	11.00
	Mo	6.00	5.00	5.00a	5.00	4.00	12.00	10.00
	SD	1.15	1.03	1.08	1.06	1.02	2.29	1.84
Mann-Whitney U-test	U	1411.00	1323.50	1367.00	1302.50	1333.00	1267.50	1324.00
	p	.937	.860	.921	.714	.872	.849	.861

ційного інтелекту студентів університетів у крос-культурному дослідженні. Дизайн компаративного дослідження не дозволив виокремити залежні й незалежні змінні.

Статистичний аналіз. На первинному етапі обробку емпіричних даних здійснено за допомогою MS "Excel". Далі використано пакет статистичних програм "SPSS" (версія 26.00.01). Статистичне аналізування передбачало застосування таких стандартних параметрів: коефіцієнт гомогенності Кронбаха (α); коефіцієнт для з'ясування закону нормального розподілу Колмогорова-Смирнова (λ); коефіцієнт кореляції Спірмена (r_s); критерій Стьюдента (t); U-тест Манна-Уїтні.

Результати

Оскільки дослідження мало компаративний характер, було здійснено низку статистичних порівнянь на етапі з'ясування середніх показників вираженості змінних. У табл. 1 подано середні показники і статистичні значення порівняння за крос-культурною складовою української та казахстанської вибірок.

Note: Group 1 – Ukrainian sample of students; Group 2 – Kazakhstan sample of students; MV – mean values; M – mean of the distribution; Me – median; Mo – mode; SD – standard deviation; U – statistical load; p – significance level according to the Mann-Whitney U-test; a – index of the smallest modal value; EA – emotional awareness; EM – emotion management; SM – self-motivation; E – empathy; ER – emotion recognition; MAS – motivation for achieving success; MAF – motivation for avoiding failure.

Примітка: Група 1 – українська вибірка студентів; Група 2 – казахстанська вибірка студентів; СП – середні показники; М – середнє розподілу; Ме – медіана; Мо – мода; SD – середнє квадратичне відхилення; U – статистичне навантаження; p – рівень достовірності за критерієм Mann-Whitney U-test; a – індекс найменшого модального значення; ЕО – емоційна обізнаність; УЕ – управління емоціями; СМ – самомотивація; Е – емпатія; РЕ – розпізнавання емоцій; МДУ – мотив досягнення успіху; МУН – мотив уникнення невдачі.

The comparison was carried out by dividing the sample into two groups: Group 3 – males (n = 23; 46.67%) and Group 4 – females (n = 45; 53.33%). The range of expression of the variables is also presented through the minimum and maximum values. To determine significant differences, the Mann-Whitney statistical criterion (U) was applied. Using the Mann-Whitney statistical criterion (U), differences were established for all parameters of emotional intelligence according to the “Emotional Intelligence Test” (Hall, 2007) and for the motivation dimensions of the “Methodology for Diagnosing Personal Motivation for Achieving Success and Avoiding Failure” (Elers, 2002). The Ukrainian sample was combined into Group 1 (n = 68; 50.00%), while the Kazakhstan sample was represented by Group 2 (n = 68; 50.00%). The comparison of the expression of variables between the Ukrainian and Kazakhstan samples demonstrated the absence of significant differences. The obtained mean values show a sufficiently similar expression. Minor differences were noted at the level of trends. Overall, higher than average levels of expression of emotional intelligence parameters and motivation for achieving success were obtained. Motivation for avoiding failure is characterized by values that are lower than the average, which are present in related studies. In Tabl. 2, the comparison of the Ukrainian sample by gender is presented.

Порівняння реалізовано через поділ вибірки на дві групи: група 3 – чоловіки (n = 23; 46.67%) і група 4 – жінки (n = 45; 53.33%). Також подано діапазон вираженості змінних через мінімальне й максимальне значення. Для з'ясування достовірних відмінностей застосовано статистичний критерій Mann-Whitney (U). За допомогою статистичного критерію Mann-Whitney (U) встановлено відмінності за всіма параметрами емоційного інтелекту за “Тестом емоційного інтелекту” (Hall, 2007) й за вимірами мотивації “Методики діагностики мотивації особистості до досягнення успіху й уникнення невдачі” (Elers, 2002). Українську вибірку сукупність об'єднано у групу 1 (n = 68; 50.00%), казахстанську представлено групою 2 (n = 68; 50.00%). Порівняння вираженості змінних між українською і казахстанською вибірковими сукупностями продемонструвало відсутність достовірних відмінностей. Отримані середні показники мають достатньо схожу вираженість. Незначні відмінності констатовано на рівні тенденцій. Загалом отримано вищі за середні рівні вираженості параметрів емоційного інтелекту й мотивації досягнення успіху. Мотив уникнення невдачі наділений значеннями, що є нижчими за середні, які мають місце у дотичних дослідженнях. У табл. 2 подано порівняння української вибірки за статевою ознакою.

Table 2. Comparison of the studied variables of the Ukrainian sample by gender (n = 68)

Таблиця 2. Порівняння досліджуваних змінних української вибірки за статевою ознакою (n = 68)

Groups / Групи	MV / СП	Variables / Змінні						
		EA / ЕО	EM / УЕ	SM / СМ	E / Е	ER / РЕ	MAS / МДУ	MAF / МУН
Group 3 / Група 3	Me	7.00	6.50	7.00	5.00	6.00	14.50	13.00
	min	5.00	5.00	5.00	4.00	4.00	6.00	8.00
	max	9.00	9.00	9.00	8.00	8.00	21.00	21.00
Group 4 / Група 4	Me	7.50	6.00	6.50	7.00	7.00	13.00	12.50
	min	6.00	4.00	4.00	5.00	5.00	5.00	8.00
	max	10.00	8.00	9.00	9.00	9.00	20.00	21.00
Mann-Whitney U-test	U	341.00	488.00	349.00	288.50	329.00	315.00	359.50
	p	.092	.375	.132	.017	.078	.074	.179

Note: Group 3 – males of the Ukrainian sample; Group 4 – females of the Ukrainian sample; MV – mean values; Me – median; min – minimum value of variable expression; max – maximum value of variable expression; U – statistical load; p – significance level according to the Mann-Whitney U-test; EA – emotional awareness; EM – emotion management; SM – self-motivation; E – empathy; ER – emotion recognition; MAS – motivation for achieving success; MAF – motivation for avoiding failure.

Примітка: Група 3 – чоловіки української вибірки; Група 4 – жінки української вибірки; СП – середні показники; Me – медіана; min – мінімальне значення вираженості змінної; max – максимальне значення вираженості змінної; U – статистичне навантаження; p – рівень достовірності за критерієм Mann-Whitney U-test; ЕО – емоційна обізнаність; УЕ – управління емоціями; СМ – самомотивація; Е – емпатія; РЕ – розпізнавання емоцій; МДУ – мотив досягнення успіху; МУН – мотив уникнення невдачі.

The superiority of the female subsample (Group 4) over the male subsample (Group 3) in the Ukrainian sample was established for the variable “empathy” ($U = 288.50$; $p = .017$). We also note distinct ranges of minimum and maximum values for empathy. Although differences in the range of values are also present in the variables “emotional awareness”, “emotion management”, “self-motivation”, “emotion recognition”, and “motivation for achieving success”, no significant differences were recorded for these variables. The most significant superiority of the male sample is limited to a trend for the parameter “motivation for achieving success” ($U = 315.00$; $p = .074$). The most pronounced trend for the female subsample (Group 4) is “emotion recognition” ($U = 329.00$; $p = .078$). In Tabl. 3, the comparison of the Kazakhstan sample by gender is presented.

Встановлено перевагу жіночої субвибірки (група 4) над чоловічою (група 3) в українській вибірці за змінною “емпатія” ($U = 288.50$; $p = .017$). Також констатуємо відмінний діапазон мінімального й максимального значень за емпатією. Хоча відмінності в діапазоні значень також мають місце у змінних “емоційна обізнаність”, “управління емоціями”, “самотивація”, “розпізнавання емоцій” і “мотивація досягнення успіху”, за вказаними змінними достовірних відмінностей не зафіксовано. Найбільша перевага чоловічої вибірки обмежується тільки тенденцією за параметром “мотив досягнення успіху” ($U = 315.00$; $p = .074$). Найбільш вираженою тенденцією жіночої субвибірки (група 4) є “розпізнавання емоцій” ($U = 329.00$; $p = .078$). У табл. 3 подано порівняння казахстанської вибірки за статевою ознакою.

Table 3. Comparison of the studied variables of the Kazakhstan sample by gender (n = 68)

Таблиця 3. Порівняння досліджуваних змінних казахстанської вибірки за статеву ознакою (n = 68)

Groups / Групи	MV / СП	Variables / Змінні						
		EA / ЕО	EM / УЕ	SM / СМ	E / Е	ER / РЕ	MAS / МДУ	MAF / МУН
Group 5 / Група 5	Me	6.00	6.00	7.00	6.50	6.00	14.00	11.50
	min	4.00	5.00	5.00	5.00	4.00	7.00	8.00
	max	8.00	9.00	9.00	8.00	8.00	22.00	20.00
Group 6 / Група 6	Me	8.50	6.50	6.00	7.50	6.50	12.50	12.50
	min	6.00	5.00	4.00	5.00	4.00	5.00	7.00
	max	10.00	9.00	8.00	9.00	10.00	21.00	21.00
Mann-Whitney U-test	U	311.00	523.00	349.00	351.00	362.00	323.00	361.00
	p	.032	.412	.132	.137	.201	.068	.198

Note: Group 5 – males of the Kazakhstan sample; Group 6 – females of the Kazakhstan sample; MV – mean values; Me – median; min – minimum value of variable expression; max – maximum value of variable expression; U – statistical load; p – significance level according to the Mann-Whitney U-test; EA – emotional awareness; EM – emotion management; SM – self-motivation; E – empathy; ER – emotion recognition; MAS – motivation for achieving success; MAF – motivation for avoiding failure.

Примітка: Група 5 – чоловіки казахстанської вибірки; Група 6 – жінки казахстанської вибірки; СП – середні показники; Me – медіана; min – мінімальне значення вираженості змінної; max – максимальне значення вираженості змінної; U – статистичне навантаження; p – рівень достовірності за критерієм Mann-Whitney U-test; ЕО – емоційна обізнаність; УЕ – управління емоціями; СМ – самомотивація; Е – емпатія; РЕ – розпізнавання емоцій; МДУ – мотив досягнення успіху; МУН – мотив уникнення невдачі.

The comparison was carried out by dividing the sample into two groups: Group 5 – males (n = 34; 50.00%) and Group 6 – females (n = 34; 50.00%). The range of expression of the variables is presented through the minimum and maximum values. Significant differences were determined using the Mann-Whitney statistical criterion (U). The superiority of the female subsample (Group 6) over the male subsample (Group 5) in the Kazakhstan sample was established for the variable “emotional awareness” (U = 311.00; p = .032). We also note distinct ranges of minimum and maximum values for emotional awareness. Differences in the range of values were recorded for the following variables: “self-motivation”, “empathy”, “emotion recognition”, “motivation for achieving success”, and “motivation for avoiding failure”. The most significant superiority of the

Порівняння реалізовано через поділ вибірки на дві групи: група 5 – чоловіки (n = 34; 50.00%) і група 6 – жінки (n = 34; 50.00%). Діапазон вираженості змінних подано через мінімальне й максимальне значення. Достовірні відмінності з'ясовано через статистичний критерій Mann-Whitney (U). Встановлено перевагу жіночої субвибірки (група 6) над чоловічою (група 5) в казахстанській вибірці за змінною “емоційна обізнаність” (U = 311.00; p = .032). Також констатуємо відмінний діапазон мінімального й максимального значень за емоційною обізнаністю. Відмінності в діапазоні значень зафіксовано в таких змінних: “самомотивація”, “емпатія”, “розпізнавання емоцій”, “мотивація досягнення успіху” й “мотивація уникнення невдачі”. Найбільша перевага чоловічої вибірки зафіксовано за зростаючою

male sample was noted for the increasing trend of the parameter “motivation for achieving success” ($U = 323.00$; $p = .068$). The most pronounced trend for the female subsample (Group 6) is “empathy” ($U = 351.00$; $p = .137$).

To confirm or refute the hypothesis that the parameters of emotional intelligence of the combined sample will have significant correlations with the parameters of motivation for achieving success and motivation for avoiding failure, the psychological correlations were examined. Using the Kolmogorov-Smirnov λ -test, it was determined that the empirical data do not adhere to the normal distribution law. The psychological correlations were identified using Spearman’s correlation coefficient (r_s). In Tabl. 4, the correlation matrix of the research is presented.

Table 4. Correlation matrix of the studied parameters of emotional intelligence and motivation ($n = 136$).

Таблиця 4. Кореляційна матриця досліджуваних параметрів емоційного інтелекту й мотивації ($n = 136$)

Scale / Scale	SP / СП	EA / ЕО	EM / УЕ	SM / СМ	E / Е	ER / РЕ
	r_s	.119	.228**	.344**	.071	.132
MAS / МДУ	p	.082	.007	<.001	.211	.091
MAF / МУН	r_s	.126	.223**	.326**	-.058	.117
	p	.078	.006	<.001	.256	.021

Note: SP – statistical parameter of two-tailed Spearman correlation; r_s – Spearman correlation coefficient; p – significance level; * – $p \leq .050$; ** – $p \leq .010$ and $p < .001$ are indicated **in bold**; EA – emotional awareness; EM – emotion management; SM – self-motivation; E – empathy; ER – emotion recognition; MAS – motivation for achieving success; MAF – motivation for avoiding failure.

Примітка: СП – статистичний параметр двосторонньої кореляції Spearman; r_s – коефіцієнт кореляції Spearman; p – рівень достовірності; * – $p \leq .050$; ** – $p \leq .010$ і $p < .001$, позначено **напівжирним шрифтом**; ЕО – емоційна обізнаність; УЕ – управління емоціями; СМ – самомотивація; Е – емпатія; РЕ – розпізнавання емоцій; МДУ – мотив досягнення успіху; МУН – мотив уникнення невдачі.

Four direct correlations between emotional intelligence parameters and motivation parameters were identified: the parameter “emotion management” correlates with motivation for achieving success (MAS) ($r_s = .228$; $p = .007$) and avoidance of failure motivation (AFM) ($r_s = .223$; $p = .006$); the parameter “self-motivation” is related to motivation for achieving success (MAS) ($r_s = .344$; $p < .001$) and motivation for avoiding failure (MAF) ($r_s = .326$; $p < .001$). There are no

тенденцією параметру “мотив досягнення успіху” ($U = 323.00$; $p = .068$). Найбільш вираженою тенденцією жіночої субвибірки (група 6) є “емпатія” ($U = 351.00$; $p = .137$).

З метою доведення/спростування гіпотези про те, що параметри емоційного інтелекту респондентів об’єднаної вибірки матимуть достовірні кореляції з параметрами мотивації досягнення успіху й мотивації уникнення невдачі, з’ясовано психологічні кореляції. За допомогою λ -критерієм Колмогорова-Смирнова з’ясовано, що емпіричні дані не відповідають закону нормального розподілу. Психологічні кореляції визначено за допомогою коефіцієнта кореляції Spearman (r_s). У табл. 4 подано кореляційну матрицю дослідження.

Зафіксовано чотири прямі зв’язки параметрів емоційного інтелекту з параметрами мотивації: параметр “управління емоціями” зв’язаний з МДУ ($r_s = .228$; $p = .007$) і МУН ($r_s = .223$; $p = .006$); параметр “самотивація” зв’язаний з МДУ ($r_s = .344$; $p < .001$) і МУН ($r_s = .326$; $p < .001$). Достовірні непрямі зв’язки відсутні. Обидві шкали емоційного інтелекту відображають здатність респондента осмислювати свій життєвий досвід. Ці шкали є інтерперсо-

significant inverse correlations. Both scales of emotional intelligence reflect the respondent's ability to comprehend their life experience. These scales are interpersonal.

The final statistical operation of the comparative study was to determine significant superiorities in the expression of emotional intelligence based on the formation of motivation for achieving success and motivation for avoiding failure. The distribution into groups of the overall sample ($n = 136$) was carried out using the median with the Mann-Whitney coefficient (U). All respondents were divided into Group 7 – high expression of parameters ($n = 54$; 39.71%) and, accordingly, Group 8 – low expression of parameters ($n = 82$; 60.29%). The results of the comparison are presented in Tabl. 5.

Table 5. Comparison of the studied parameters of emotional intelligence for Group 7 and Group 8 ($n = 136$)

Таблиця 5. Зіставлення досліджуваних параметрів емоційного інтелекту групи 7 і групи 8 ($n = 136$)

Scale / Scale	SP / СП	SP / СП	EA / ЕО	EM / УЕ	SM / СМ	E / Е
	U	1198.50	1287.00	661.00	895.50	1139.50
MAS / МДУ	p	.311	.549	<.001	.003	.144
MAF / МУН	U	1200.00	1125.50	1190.00	1223.00	1189.50
	p	.675	.155	.489	.503	.307

Note: SP – statistical parameter of Mann-Whitney U-test; U – value of the Mann-Whitney parameter; p – significance level; * – $p \leq .050$; ** – $p \leq .010$ and $p < .001$ are indicated **in bold**; EA – emotional awareness; EM – emotion management; SM – self-motivation; E – empathy; ER – emotion recognition; MAS – motivation for achieving success; MAF – motivation for avoiding failure.

Примітка: СП – статистичний параметр U-test Mann-Whitney; U – значення параметру Mann-Whitney; p – рівень достовірності; * – $p \leq .050$; ** – $p \leq .010$ і $p < .001$, позначено **напівжирним шрифтом**; ЕО – емоційна обізнаність; УЕ – управління емоціями; СМ – самомотивація; Е – емпатія; РЕ – розпізнавання емоцій; МДУ – мотив досягнення успіху; МУН – мотив уникнення невдачі.

Two significant superiorities of Group 7, with high expression of emotional intelligence parameters, were noted regarding motivation for achieving success. A significant superiority was recorded for the following emotional intelligence variables: “EM” ($U = 661.00$, $p < .001$) and “SM” ($U = 895.50$; $p = .003$). The obtained significant differences allowed for the conclusion that the fourth hypothesis is partially confirmed, as significant differences were recorded only for motivation for achieving success. No significant

нальними.

Заключною статистичною операцією компаративного дослідження було з'ясування достовірних переваг вираженості емоційного інтелекту за сформованістю мотивації досягнення успіху й уникнення невдачі. Розподіл на групи загальної вибіркової сукупності ($n = 136$) здійснено за медіаною з допомогою коефіцієнта Манна-Уїтні (U). Усіх респондентів розподілено на групу 7 – висока вираженість параметрів ($n = 54$; 39.71%) і, відповідно, групу 8 – низька вираженість параметрів ($n = 82$; 60.29%). У табл. 5 подано результати порівняння.

Констатовано дві достовірні переваги групи 7 з високою вираженістю параметрів емоційного інтелекту за мотивацією досягнення успіху. Достовірну перевагу зафіксовано за такими змінними емоційного інтелекту: “УЕ” ($U = 661.00$, $p < .001$) і “СМ” ($U = 895.50$; $p = .003$). Отримані достовірні відмінності дозволили констатувати, що четверту гіпотезу частково доказано, оскільки достовірні відмінності зафіксовано тільки за мотивацією досягнення успіху. За мотивацією уникнення невдачі до-

Comparative Study of Emotional Intelligence among University Students Exemplified by a Ukrainian-Kazakhstan Sample

differences were observed for motivation for avoiding failure.

Discussion

The proposed issue of the cross-cultural theoretical and empirical study of the expression of emotional intelligence among Ukrainian and Kazakhstan students is reflected in numerous researchers' attempts to elucidate significant differences in the behavior of individuals and their groups in the context of socio-cultural spaces (Aleksić & Politis, 2023; Gómez-Polo et al., 2024). The originality of our research lies in the fact that no related research that takes into account the socio-cultural space of Kazakhstan and Ukraine has been found.

The organizers of the study randomly created sample populations of Ukrainian and Kazakhstan students who, at the time of the study, were mainly enrolled in full-time education in traditional classroom classes. All students were in their home countries and attended full-time classes. Although this period is conditionally characterized in the scientific literature as post-COVID (González Rico et al., 2024), common to both samples, there were also significant differences. Unlike the stable development of Kazakhstan, Ukraine is facing a stress factor that should be regarded as a condition limiting the study. At the time of the empirical assessment, martial law was in effect. Such specificity of the studied context introduced significant adjustments. This specifically prompted the examination of the first hypothesis, which was that the components of emotional intelligence in the Ukrainian and Kazakhstan sampling populations would have significant differences. The absence of significant differences (see Tabl. 1) further supports the fact that emotional intelligence possesses a high assimilation capacity, which can protect an individual from misunderstandings in everyday situations and stabilize their psycho-emotional state in challenging circumstances of daily life. At the same time, we would like to draw attention to the study organized by C. González Rico et al. (2024) aimed at examining the consequences of the pandemic caused by the SARS-CoV-2 coronavirus. This study compared data from students of Spanish universities before, during, and two years after the progression of

стовірні відмінності відсутні.

Дискусія

Запропонована проблематика крос-культурного теоретико-емпіричного дослідження вираженості емоційного інтелекту українських і казахстанських студентів відображена в численних спробах дослідників з'ясувати достовірні відмінності у поведінці людей та їхніх груп у контексті соціокультурних просторів (Aleksić, Politis, 2023; Gómez-Polo et al., 2024). Оригінальність нашого дослідження полягала у тому, що дотичних досліджень, які б враховували соціокультурний простір Казахстану й України не знайдено.

Організатори дослідження рандомно створили вибіркові сукупності українських і казахстанських студентів, у яких на час дослідження основним був формат очного навчання, що проводилося у формі традиційних аудиторних занять. Усі здобувачі перебували у своїх країнах і відвідували очно заняття. Незважаючи на те, що цей період умовно характеризується в науковій літературі як постковідний (González Rico et al., 2024), що є спільним для двох вибірок, мали місце й суттєві відмінності. На відміну від сталого розвитку Казахстану, в Україні превалює такий стресогенний чинник, який варто відзначити як одну з умов обмеження дослідження: на час проведення емпіричного зрізу діяв воєнний стан. Така специфіка досліджуваного простору вносила свої суттєві корективи. Саме це зумовило перевірку першої гіпотези, що складові емоційного інтелекту української та казахстанської вибірових сукупностей матимуть достовірні відмінності. Відсутність достовірних відмінностей (див. табл. 1) радше підтвердило той факт, що емоційний інтелект володіє високою асиміляційною здатністю, яка може рятувати людину не тільки від непорозумінь у буденних ситуаціях, але й стабілізувати її психоемоційний стан у складних ситуаціях повсякденного буття. Водночас звернемо увагу на дослідження, організоване С. González Rico et al. (2024) з метою вивчення наслідків пандемії, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2. Порівняно дані студентів іспанських університетів до, під час і два роки після прогресування пандемії. Результати продемонстрували, що емоційний ін-

the pandemic. The results demonstrated that emotional intelligence is a variable that impacts the psychological well-being of respondents. The conclusions of the comparative study of emotional intelligence indicated an increase in the factor of emotional awareness but a decrease in clarity and regulation. Thus, the functionality of emotional intelligence during the influence of stress factors may significantly decrease, while the level will maintain relative constancy. The results obtained by C. González Rico et al. (2024) are an important argument that complements our findings and partially explains the absence of differences between the studied samples.

The second hypothesis regarding the presence of significant differences in the expression of emotional intelligence based on gender differentiation among Ukrainian and Kazakhstan students was one of the important aspects, as it could provide clarity to the subject of the study and significantly influence recommendations for organizing the educational process. Significant superiorities were noted in female subsamples: the Ukrainian subsample (Group 4) for the parameter “empathy” ($U = 288.50$; $p = .017$) (see Tabl. 2) and the Kazakhstan subsample (Group 6) for the parameter “emotional awareness” ($U = 311.00$; $p = .032$) (see Tabl. 3), which may reflect socio-cultural characteristics. The explanation lies in the fact that the martial law activates compassion and empathy in Ukrainian female students as a desire to help, in contrast to Kazakhstan female students, where, evidently, stable development allows for a focus on the discrete functions and properties of their feelings and emotions. The study of emotional intelligence and clinical empathy among medical students (Edosomwan & Nwanzu, 2024) demonstrated that the development of empathy is crucial in complex medical assistance situations. It is evident that stress factors caused by air alerts and military actions activate empathetic abilities in Ukrainian female students. However, it was found that Internet addiction as a stress factor can have the opposite effect (Chen et al., 2024). Another study examined the transition of high school adolescents to college learning. Researchers M. Zhao et al. (2024) proved that family functioning, emotional intelligence, and social support negatively correlate with

телект є змінною, яка впливає на психологічне благополуччя респондентів. Висновки компаративного дослідження емоційного інтелекту дозволили констатувати зростання у факторі емоційної уваги, але зменшення щодо чіткості та регуляції. Тобто функціональність емоційного інтелекту під час дії стресогенних чинників може суттєво знижуватися, тоді як рівень зберігатиме відносну константність. Результати дослідження, отримані C. González Rico et al. (2024), є важливим аргументом, який доповнює отримані нами результати і частково пояснює відсутність відмінностей між досліджуваними вибірками.

Друга гіпотеза про наявність достовірних відмінностей у вираженості емоційного інтелекту за статевим диференціюванням українських і казахстанських студентів була однією з важливих, оскільки могла внести ясність у предмет дослідження й суттєво вплинути на рекомендації щодо організації освітнього процесу. Достовірні переваги жіночих субвбірок: української (група 4) за параметром “емпатія” ($U = 288.50$; $p = .017$) (див. табл. 2) і казахстанської (група 6) за параметром “емоційна обізнаність” ($U = 311.00$; $p = .032$) (див. табл. 3), можуть бути віддзеркаленням соціокультурних особливостей. Пояснення вбачаємо в тому, що воєнний стан актуалізує у студенток-українок співчуття, співпереживання як прагнення допомогти, на відміну від казахстанських студенток, де, очевидно, сталий розвиток дозволяє сконцентруватися на дискретних функціях і властивостях природи своїх почуттів та емоцій. У дослідженні емоційного інтелекту і клінічної емпатії студентів-медиків (Edosomwan, Nwanzu, 2024) продемонстровано, що розвиненість емпатії є ключовою у складних ситуаціях медичної допомоги. Очевидно, стресогенні чинники, зумовлені повітряними тривогами, воєнними діями, актуалізують емпатичні здатності у студенток-українок. Але з’ясовано, що інтернет-залежність як стресогенний чинник може спричинити зворотний ефект (Chen et al., 2024). В іншому дослідженні вивчено особливості переходу підлітків шкіл до навчання в коледжі. Дослідники M. Zhao et al. (2024) доказали, що сімейне функціонування, емоційний інтелект і соціальна підтримка негативно корелюють із симптомами депре-

Comparative Study of Emotional Intelligence among University Students Exemplified by a Ukrainian-Kazakhstan Sample

symptoms of depression, while loneliness has a direct correlation. The implementation of support prevents respondents in the Ukrainian sample from distancing and isolating themselves, excluding the risk of loneliness. A common tendency in the male samples (see Tabl. 2 and 3) is found only in the parameter "motivation for achieving success". We do not rule out that this motive may be activated in complex competitive situations, but no significant differences were obtained in our context. The second hypothesis is confirmed.

The third hypothesis logically stemmed from the study design and aimed to establish significant correlations between the parameters of emotional intelligence and motivation for achieving success and motivation for avoiding failure. Four direct correlations were recorded: "emotion management" with motivation for achieving success (MAS) ($r_s = .228$; $p = .007$) and motivation for avoiding failure (MAF) ($r_s = .223$; $p = .006$); and "self-motivation" with motivation for achieving success (MAS) ($r_s = .344$; $p < .001$) and motivation for avoiding failure (MAF) ($r_s = .326$; $p < .001$) (see Tabl. 4), providing grounds to conclude that the third hypothesis is confirmed. Since the parameters of "emotion management" and "self-motivation" are interpersonal components of emotional intelligence, the ability to manage one's emotions and regulate and express one's feelings helps the individual act effectively, achieving success or avoiding failure. At the same time, the comparison of the expression of emotional intelligence shows statistically significant differences only in the parameter of "motivation for achieving success". No differences were recorded for the parameter of "motivation for avoiding failure". This allowed us to conclude that the fourth hypothesis is partially confirmed.

The obtained results contain important scientific facts that are clarified and proved. However, it should be noted that they still require further verification. The current state of affairs provides grounds to recommend that the organizers of the educational process in universities and all those interested in comparative studies of human behavior and social groups in the context of socio-cultural space take the obtained results into account.

сії, тоді як самотність має пряму кореляцію. Реалізація підтримки не дозволяє дистанціюватися та ізолюватися респондентам української вибірки і, відповідно, виключає ризик самотності. Спільним у чоловічих вибіркових сукупностях (див табл. 2 і 3) є хіба що тенденція в параметрі "мотив досягнення успіху". Не виключаємо, що цей мотив може у складних ситуаціях змагальної діяльності актуалізуватися, але в нашому контексті достовірних відмінностей не отримано. Другу гіпотезу доказано.

Третя гіпотеза логічно впливала з дизайну дослідження й передбачала з'ясування достовірних кореляційних зв'язків параметрів емоційного інтелекту з вимірами мотивації досягнення успіху й мотивації уникнення невдачі. Зафіксовані чотири прямі зв'язки "управління емоціями" з МДУ ($r_s = .228$; $p = .007$) і МУН ($r_s = .223$; $p = .006$); "самотивації" з МДУ ($r_s = .344$; $p < .001$) і МУН ($r_s = .326$; $p < .001$) (див. табл. 4) дали підстави констатувати, що третю гіпотезу доказано. Оскільки параметри "управління емоціями" й "самотивація" є інтерперсональними компонентами емоційного інтелекту, то вміння керувати своїми емоціями і стримувати та демонструвати свої почуття, допомагає ефективно діяти, здобуваючи успіх чи уникаючи невдачі. Водночас порівняння вираженості емоційного інтелекту має статистично достовірні відмінності тільки за параметром "мотивації досягнення успіху". За параметром "мотивація уникнення невдачі" відмінностей не зафіксовано. Це дозволило констатувати, що четверту гіпотезу частково доказано.

Отримані результати містять важливі наукові факти, які є з'ясованими і доказаними. Однак відзначимо, що вони ще потребують додаткової перевірки. Поточний стан справ дає підстави рекомендувати організаторам освітнього процесу університетів і всім, кого цікавлять компаративні дослідження поведінки людини та соціальних груп у контексті соціокультурного простору, взяти до уваги отримані результати.

Висновки

Обґрунтовано, що теоретико-емпіричне вивчення емоційного інтелекту в українських

Conclusions

It was substantiated that the theoretical and empirical study of emotional intelligence among Ukrainian and Kazakhstan students is a comparative confirmatory research strategy aimed at finding differences regarding cross-cultural components; gender differentiation within specific sampling populations and between sampling populations; and identifying significant differences in emotional intelligence based on the expression of its components: emotional awareness, emotion management, self-motivation, empathy, and recognition of others' emotions. Attention was focused on the context of the socio-cultural space, particularly the social transformations that have swept Ukrainian and Kazakhstan society. No differences were found between the Ukrainian and Kazakhstan samples regarding cross-cultural characteristics. It was argued that the functionality of emotional intelligence may significantly decrease under the influence of stress factors, while the level will maintain relative constancy. Significant superiorities were noted for female subsamples: the Ukrainian subsample for the parameter of "empathy" and the Kazakh subsample for the parameter of "emotional awareness". It is explained that such superiorities reflect socio-cultural characteristics. It was noted that the martial law activates compassion and empathy as a desire to help among Ukrainian female students; the stable development in Kazakhstan allows Kazakhstan female students to focus on the discrete functions and properties of their feelings and emotions. The psychological correlations of "emotion management" and "self-motivation" with the dimensions of motivation confirm that the interpersonal components of emotional intelligence are reflected in the control of their emotions and feelings, which helps students act effectively, achieving success or avoiding failure. The obtained results should be implemented in the educational process of universities.

Acknowledgments

The research was conducted within the framework of the research work of the postdoctoral program at Abai Kazakh National Pedagogical University (Almaty, Kazakhstan)

і казахстанських студентів є компаративною констатувальною стратегією дослідження, спрямованою на встановлення відмінностей за крос-культурною складовою; статевим диференціюванням у межах окремих вибірових сукупностей і між вибіровими сукупностями; з'ясування достовірних відмінностей емоційного інтелекту за вираженістю складових: емоційна обізнаність, управління емоціями, самомотивація, емпатія, розпізнавання емоцій інших людей. Сфокусовано увагу на контексті соціокультурного простору, зокрема на соціальних трансформаціях, що огорнули українське й казахстанське суспільство. За крос-культурною ознакою відмінностей між українською та казахстанською вибірками не отримано. Аргументовано, що функціональність емоційного інтелекту під час дії стресогенних чинників може суттєво знижуватися, тоді як рівень зберігатиме відносну константність. За статевою ознакою зафіксовано достовірні переваги жіночих субвбірок: української – за параметром "емпатія" і казахстанської – за параметром "емоційна обізнаність". Пояснено, що такі переваги є віддзеркаленням соціокультурних особливостей. Зазначено, що воєнний стан актуалізує співчуття, співпереживання як прагнення допомогти у студенток-українок; сталий розвиток дозволяє сконцентруватися на дискретних функціях і властивостях природи своїх почуттів і емоцій казахстанським студенткам. Психологічні кореляти "управління емоціями" й "самомотивація" з вимірами мотивації підтверджують, що інтерперсональні компоненти емоційного інтелекту відображаються в контролі своїх емоцій і почуттів, що допомагає студентам ефективно діяти, здобуваючи успіх чи уникаючи невдачі. Отримані результати доцільно імплементувати в освітній процес університетів.

Подяка

Дослідження виконано в межах науково-дослідної роботи за програмою постдокторантури Казахського національного педагогічного університету імені Абая (Алмати, Казахстан) та програми розвитку крос-культурних досліджень кафедри психології Чернівецького наці-

Comparative Study of Emotional Intelligence among University Students Exemplified by a Ukrainian-Kazakhstan Sample

and the cross-cultural research development program of the Department of Psychology at Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Chernivtsi, Ukraine).

References

- Akdeniz, M., &Yaycı, L. (2023). Investigation of the Mediating Role of Hope and Self-Respect in the Relationship between Life Satisfaction and Emotional Intelligence among University Students. *Participatory Educational Research*, 10(3), 37–54. <https://doi.org/10.17275/per.23.43.10.3>
- Aleksić, V., & Politis, D. (2023). Trait Emotional Intelligence and Multiple Intelligences as Predictors of Academic Success in Serbian and Greek IT Students. *International Journal of Cognitive Research in Science, Engineering and Education (IJCRSEE)*, 11(2), 173–185. <https://doi.org/10.23947/2334-8496-2023-11-2-173-185>
- Blynova, O., Derevianko, S., Ivanova, O., Popovych, I., & Estay Sepulveda, J. G. (2022). Professional relevance of potential labor emigrants. *Revista Notas Históricas y Geográficas*, 29, 88–106. <https://www.revistanotashistoricasygeograficas.cl/index.php/nhyg/article/view/435>
- Cheban, Yu., Chebykin, O., Plokhikh, V., & Massanov, A. (2020a). Emotional and volitional potential of self-mobilization in the organization of time perspective activity of highly qualified rowing athletes. *Journal of Physical Education and Sport*, 20(SI 6), 3128–3137. <https://doi.org/10.7752/jpes.2020.s6424>
- Cheban, Yu., Chebykin, O., Plokhikh, V., & Massanov, A. (2020b). Mental resources for the self-mobilization of rowing athletes. *Journal of Physical Education and Sport*, 20(3), 1580–1589. <https://doi.org/10.7752/jpes.2020.03216>
- Chen, X., Lian, S., Cheng, L., & Zhu, X. (2024). Interpersonal uncertainty and mobile phone addiction among Chinese college students: the mediating effect of social and emotional loneliness and the moderating effect of optimism. *Current Psychology*, 43, 19317–19329. <https://doi.org/10.1007/s12144-024-05736-9>
- Du, X., Ding, C., Xiang, G., Duan, H., Chen, J., & Chen,

онального університету імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна).

Список використаних джерел

- Akdeniz M., Yaycı L. Investigation of the Mediating Role of Hope and Self-Respect in the Relationship between Life Satisfaction and Emotional Intelligence among University Students. *Participatory Educational Research*. 2023. Vol. 10(3). P. 37–54. <https://doi.org/10.17275/per.23.43.10.3>
- Aleksić V., Politis D. Trait Emotional Intelligence and Multiple Intelligences as Predictors of Academic Success in Serbian and Greek IT Students. *International Journal of Cognitive Research in Science, Engineering and Education (IJCRSEE)*. 2023. Vol. 11(2). P. 173–185. <https://doi.org/10.23947/2334-8496-2023-11-2-173-185>
- Blynova O., Derevianko S., Ivanova O., Popovych I., Estay Sepulveda J. G. Professional relevance of potential labor emigrants. *Revista Notas Históricas y Geográficas*. 2022. Vol. 29. P. 88–106. <https://www.revistanotashistoricasygeograficas.cl/index.php/nhyg/article/view/435>
- Cheban Yu., Chebykin O., Plokhikh V., Massanov A. Emotional and volitional potential of self-mobilization in the organization of time perspective activity of highly qualified rowing athletes. *Journal of Physical Education and Sport*. 2020a. Vol. 20(SI 6). P. 3128–3137. <https://doi.org/10.7752/jpes.2020.s6424>
- Cheban Yu., Chebykin O., Plokhikh V. Massanov A. Mental resources for the self-mobilization of rowing athletes. *Journal of Physical Education and Sport*. 2020b. Vol. 20(3). P. 1580–1589. <https://doi.org/10.7752/jpes.2020.03216>
- Chen X., Lian S., Cheng L., Zhu X. Interpersonal uncertainty and mobile phone addiction among Chinese college students: the mediating effect of social and emotional loneliness and the moderating effect of optimism. *Current Psychology*. 2024. Vol. 43. P. 19317–19329 (2024). <https://doi.org/10.1007/s12144-024-05736-9>
- Du X., Ding C., Xiang G., Duan H., Chen J., Chen H. Mediation of expressive suppression and emotional well-being in the relationship

- H. (2024). Mediation of expressive suppression and emotional well-being in the relationship between loneliness and mobile phone addiction among Chinese adolescents. *Children and Youth Services Review*, 166, 107942. <https://doi.org/10.1016/j.chidyouth.2024.107942>
- Edosomwan, H. S., & Nwanzu, C. (2024). Emotional Intelligence and Clinical Empathy among Medical Students: The Conditional Effects of Spirituality and Gender. *Spiritual Psychology and Counseling*, 9(3), 259–282. <https://doi.org/10.37898/spiritualpc.1485578>
- Elers, T. (2002). Motivation for Achieving Success and Avoiding Failures. URL: <http://um.co.ua/14/14-5/14-58142.html>
- Goleman, D. (1995). Emotional intelligence. New York: Bantam Books. URL: <https://asantelim.files.wordpress.com/2018/05/daniel-goleman-emotional-intelligence.pdf>
- Gómez-Polo, C., Montero, J., Portillo Muñoz, M., Lobato Carreño, M., Pardal-Peláez, B., Zubizarreta-Macho, Á., & Martín Casado, A. M. (2024). Emotional Intelligence and Personality Traits of University Students in Dentistry, Medicine and Pharmacy Degrees. *European Journal of Investigation in Health, Psychology and Education*, 14(6), 1757–1768. <https://doi.org/10.3390/ejihpe14060116>
- González Rico, A., Di Giusto Valle, C., Escolar-Llamazares, M.-C., de la Torre Cruz, T., Luis Rico, I., & Martín Palacio, M. E. (2024). Evolution of Anxiety, Emotional Intelligence, and Effective Personality after COVID-19 among Spanish University Students. *Behavioral Sciences*, 14(3), 173. <https://doi.org/10.3390/bs14030173>
- Hall, N. (2007). Emotional intelligence: A primer. Positive Psychology News. URL: <https://positivepsychologynews.com/news/nicholas-hall/20071110481>
- Kremen, V. (2023). Education in Ukraine defies the war. *European Journal of Education*, 58, 538–541. <https://doi.org/10.1111/ejed.12597>
- Kremen, V. G. (2014). From dialectic to man. *Voprosy Filosofii*, 1, 92–103. URL: https://www.researchgate.net/publication/298440815_From_Dialectics_to_Human
- Makas, S., & Koç, M. (2025). The mediating effect of emotional schemas in the relationship between online gaming addiction and life satisfaction. between loneliness and mobile phone addiction among Chinese adolescents. *Children and Youth Services Review*. 2024. Vol. 166. P. 107942. <https://doi.org/10.1016/j.chidyouth.2024.107942>
- Edosomwan H.S., Nwanzu C. Emotional Intelligence and Clinical Empathy among Medical Students: The Conditional Effects of Spirituality and Gender. *Spiritual Psychology and Counseling*. 2024. Vol. 9(3). P. 259–282. <https://doi.org/10.37898/spiritualpc.1485578>
- Elers T. Motivation for Achieving Success and Avoiding Failures. 2002. URL: <http://um.co.ua/14/14-5/14-58142.html>
- Goleman D. Emotional intelligence. New York: Bantam Books. 1995. 386 p. URL: <https://asantelim.files.wordpress.com/2018/05/daniel-goleman-emotional-intelligence.pdf>
- Gómez-Polo C., Montero J., Portillo Muñoz M., Lobato Carreño M., Pardal-Peláez B., Zubizarreta-Macho Á., Martín Casado A. M. Emotional Intelligence and Personality Traits of University Students in Dentistry, Medicine and Pharmacy Degrees. *European Journal of Investigation in Health, Psychology and Education*. 2024. Vol. 14(6). P. 1757–1768. <https://doi.org/10.3390/ejihpe14060116>
- González Rico A., Di Giusto Valle C., Escolar-Llamazares M.-C., de la Torre Cruz T., Luis Rico I., Martín Palacio M. E. Evolution of Anxiety, Emotional Intelligence, and Effective Personality after COVID-19 among Spanish University Students. *Behavioral Sciences*. 2024. Vol. 14(3). P. 173. <https://doi.org/10.3390/bs14030173>
- Hall N. Emotional intelligence: A primer. Positive Psychology News. 2007. URL: <https://positivepsychologynews.com/news/nicholas-hall/20071110481>
- Kremen V. Education in Ukraine defies the war. *European Journal of Education*. 2023. Vol. 58. P. 538–541. <https://doi.org/10.1111/ejed.12597>
- Kremen V.G. From dialectic to man. *Voprosy Filosofii*. 2014. Vol. 1. P. 92–103. URL: https://www.researchgate.net/publication/298440815_From_Dialectics_to_Human
- Makas S., Koç M. The mediating effect of emotional schemas in the relationship between online gaming addiction and life satisfaction. *Scientific*

Comparative Study of Emotional Intelligence among University Students Exemplified by a Ukrainian-Kazakhstan Sample

- Scientific Reports*, 15(430). <https://doi.org/10.1038/s41598-024-84482-1>
- Malca-Peralta, S. S., Velarde Ruiz, R. M., & Alarcón Lescano, H. R. (2024). Inteligencia emocional y estrés familiar como factores predictores de la satisfacción con los estudios en universitarios. *Electronic Journal of Research in Education Psychology*, 22(62), 39–56. <https://doi.org/10.25115/ejrep.v22i62.8335>
- Mayer, J. D., & Geher, G. (1996). Emotional intelligence and the identification of emotion. *Intelligence*, 22(2), 89–113. [https://doi.org/10.1016/S0160-2896\(96\)90011-2](https://doi.org/10.1016/S0160-2896(96)90011-2)
- Megías-Robles, A., Sánchez-López, M.T., Gómez-Leal, R., Cabello, R., Gutiérrez-Cobo, M. J., & Fernández-Berrocal, P. (2023). Impulsivity and sensitivity to reward as mediating factors of the negative relationship between emotional intelligence and health-related risk-taking: evidence from a sample of university students. *BMC Psychology*, 11, 386. <https://doi.org/10.1186/s40359-023-01417-7>
- Molina Moreno, P., Fernández Gea, S., Molero Jurado, M. d. M., Pérez-Fuentes, M. d. C., & Gázquez Linares, J. J. (2024). The Role of Family Functionality and Its Relationship with Psychological Well-Being and Emotional Intelligence in High School Students. *Education Sciences*, 14(6), 566. <https://doi.org/10.3390/educsci14060566>
- Mosallanezhad, M., Torabizadeh, C., & Zarshenas, L. (2023). A study of the relationship between ethical sensitivity and emotional intelligence in nursing, anesthesia, and operating room students. *International Journal of Emotional Education*, 15(1), 89–104. URL: <https://www.um.edu.mt/library/oar/handle/123456789/109162>
- Popovych, I., Blynova, O., Savchuk, O., & Halian, I. (2020). Self-efficacy of future athletes with different levels of psychological safety. *Journal of Physical Education and Sport*, 20(5), 2718–2724. <https://doi.org/10.7752/jpes.2020.05370>
- Popovych, I., Plokhikh, V., Hrys, A., Pavliuk, M., Nosov, P., & Zinchenko, S. (2023). Operationalization of footballers' emotional intelligence in the dimensions of motivational orientation: analysis based on the basic positions. *Journal of Reports*. 2025. Vol. 15(430). <https://doi.org/10.1038/s41598-024-84482-1>
- Malca-Peralta S. S., Velarde Ruiz R. M., Alarcón Lescano H. R. Inteligencia emocional y estrés familiar como factores predictores de la satisfacción con los estudios en universitarios. *Electronic Journal of Research in Education Psychology*. 2024. Vol. 22(62). P. 39–56. <https://doi.org/10.25115/ejrep.v22i62.8335>
- Mayer J. D., Geher G. Emotional intelligence and the identification of emotion. *Intelligence*. 1996. Vol. 22(2). P. 89–113. [https://doi.org/10.1016/S0160-2896\(96\)90011-2](https://doi.org/10.1016/S0160-2896(96)90011-2)
- Megías-Robles, A., Sánchez-López, M.T., Gómez-Leal, R., Cabello R., Gutiérrez-Cobo M. J., Fernández-Berrocal P. Impulsivity and sensitivity to reward as mediating factors of the negative relationship between emotional intelligence and health-related risk-taking: evidence from a sample of university students. *BMC Psychology*. 2023. Vol. 11. P. 386. <https://doi.org/10.1186/s40359-023-01417-7>
- Molina Moreno P., Fernández Gea S., Molero Jurado M. d. M., Pérez-Fuentes M. d. C., Gázquez Linares J. J. The Role of Family Functionality and Its Relationship with Psychological Well-Being and Emotional Intelligence in High School Students. *Education Sciences*. 2024. Vol. 14(6). P. 566. <https://doi.org/10.3390/educsci14060566>
- Mosallanezhad M., Torabizadeh C., Zarshenas L. A study of the relationship between ethical sensitivity and emotional intelligence in nursing, anesthesia, and operating room students. *International Journal of Emotional Education*. 2023. Vol. 15(1). P. 89–104. URL: <https://www.um.edu.mt/library/oar/handle/123456789/109162>
- Popovych I., Blynova O., Savchuk O., Halian I. Self-efficacy of future athletes with different levels of psychological safety. *Journal of Physical Education and Sport*. 2020. Vol. 20(5). P. 2718–2724. <https://doi.org/10.7752/jpes.2020.05370>
- Popovych I., Plokhikh V., Hrys A., Pavliuk M., Nosov P., Zinchenko S. Operationalization of footballers' emotional intelligence in the dimensions of motivational orientation: analysis based on the basic positions. *Journal of Physical Education and Sport*. 2023. Vol.

- Physical Education and Sport*, 23(3), 772–781. <https://doi.org/10.7752/jpes.2023.03095>
- Popovych, I., Shcherbak, T., Kuzikova, S., Blynova, O., Nosov, P., & Zinchenko, S. (2021). Operationalization of tactical thinking of football players by main game roles. *Journal of Physical Education and Sport*, 21(5), 2480–2491. <https://doi.org/10.7752/jpes.2021.05334>
- Popovych, I. S., & Blynova, O. Ye. (2019). The Structure, Variables and Interdependence of the Factors of Mental States of Expectations in Students' Academic and Professional Activities. *The New Educational Review*, 55(1), 293–306. <https://doi.org/10.15804/tner.2019.55.1.24>
- Salovey, P., & Mayer, J. D. (1990). Emotional intelligence. *Imagination, Cognition, and Personality*, 9, 185–211. <https://doi.org/10.2190/DUGG-P24E-52WK-6CDG>
- Shengyao, Y., Xuefen, L., Jenatabadi, H. S., Samsudin, N., Chunchun, K., & Ishak, Z. (2024). Emotional intelligence impact on academic achievement and psychological well-being among university students: the mediating role of positive psychological characteristics. *BMC Psychology*, 389. <https://doi.org/10.1186/s40359-024-01886-4>
- Tang, Y. X., & He, W. G. (2023). Relationship between emotional intelligence and learning motivation among college students during the COVID-19 pandemic: A serial mediation model. *Frontiers in Psychology*, 14, 1109569. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1109569>
- Vega, G. H., & Herrera-Enríquez, G. (2024). Impact of SARS-COV2 on University Students. A Socio-economic Resilience and Emotional Intelligence Approach. In: Reis, J. L., Del Rio Araujo, M., Reis, L. P., dos Santos, J. P. M. (eds) *Marketing and Smart Technologies. ICMarkTech 2022. Smart Innovation, Systems and Technologies*, 344. Springer, Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-99-0333-7_9
- Vargas-Hernández, J. G., & Kariyev, A. D. (2023). Didactic Strategies for Meaningful Learning. In R. González-Lezcano (Ed.). *Advancing STEM Education and Innovation in a Time of Distance Learning* (pp. 47–72). IGI Global. <https://doi.org/10.4018/978-1-6684-5053-6.ch003>
- Vargas-Hernández, J. G., Vargas-González, O. 23(3). P. 772–781. <https://doi.org/10.7752/jpes.2023.03095>
- Popovych I., Shcherbak T., Kuzikova S., Blynova O., Nosov P., Zinchenko S. Operationalization of tactical thinking of football players by main game roles. *Journal of Physical Education and Sport*. 2021. Vol. 21(5). P. 2480–2491. <https://doi.org/10.7752/jpes.2021.05334>
- Popovych I. S., Blynova O. Ye. The Structure, Variables and Interdependence of the Factors of Mental States of Expectations in Students' Academic and Professional Activities. *The New Educational Review*. 2019. Vol. 55(1). P. 293–306. <https://doi.org/10.15804/tner.2019.55.1.24>
- Salovey P., Mayer J. D. Emotional intelligence. *Imagination, Cognition, and Personality*. 1990. Vol. 9. P. 185–211. <https://doi.org/10.2190/DUGG-P24E-52WK-6CDG>
- Shengyao Y., Xuefen L., Jenatabadi H. S., Samsudin N., Chunchun K., Ishak Z. Emotional intelligence impact on academic achievement and psychological well-being among university students: the mediating role of positive psychological characteristics. *BMC Psychology*. 2024. Vol. 389. <https://doi.org/10.1186/s40359-024-01886-4>
- Tang Y. X., He, W. G. Relationship between emotional intelligence and learning motivation among college students during the COVID-19 pandemic: A serial mediation model. *Frontiers in Psychology*. 2023. Vol. 14. 1109569. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1109569>
- Vega G. H., Herrera-Enríquez G. Impact of SARS-COV2 on University Students. A Socio-economic Resilience and Emotional Intelligence Approach. In: Reis, J. L., Del Rio Araujo, M., Reis, L. P., dos Santos, J. P. M. (eds) *Marketing and Smart Technologies. ICMarkTech 2022. Smart Innovation, Systems and Technologies*. 2024. Vol. 344. Springer, Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-99-0333-7_9
- Vargas-Hernández J. G., Kariyev A. D. Didactic Strategies for Meaningful Learning. In R. González-Lezcano (Ed.). *Advancing STEM Education and Innovation in a Time of Distance Learning* (pp. 47–72). IGI Global. 2023. <https://doi.org/10.4018/978-1-6684-5053-6.ch003>
- Vargas-Hernández J. G., Vargas-González O. C., Castañeda-Burciaga S., Kariyev A. D. Meaningful

Comparative Study of Emotional Intelligence among University Students Exemplified by a Ukrainian-Kazakhstan Sample

- C., Castañeda-Burciaga, S., & Kariyev, A. D. (2023). Meaningful Learning Didactic Strategies in Higher Education. In: N. Alias, S. Syed-Aris, H. Hashim (Eds.). *Cases on Responsive and Responsible Learning in Higher Education* (pp. 54–72). IGI Global. <https://doi.org/10.4018/978-1-6684-6076-4.ch004>
- Xu, J., & Choi, M.-C. (2023). Can Emotional Intelligence Increase the Positive Psychological Capital and Life Satisfaction of Chinese University Students? *Behavioral Sciences*, 13(7), 614. <https://doi.org/10.3390/bs13070614>
- Zhao, M., Abdul Kadir, N. B., & Abd Razak, M. A. (2024). The Relationship between Family Functioning, Emotional Intelligence, Loneliness, Social Support, and Depressive Symptoms among Undergraduate Students. *Behavioral Sciences*, 14(9), 819. <https://doi.org/10.3390/bs14090819>
- Zhang, C. (2023). The Effects of Emotional Intelligence on Students' Foreign Language Speaking: A Narrative Exploration in China's Universities. *The Qualitative Report*, 28(12), 3494–3513. <https://doi.org/10.46743/2160-3715/2023.6296>
- Learning Didactic Strategies in Higher Education. In: N. Alias, S. Syed-Aris, H. Hashim (Eds.). *Cases on Responsive and Responsible Learning in Higher Education* (pp. 54–72). IGI Global. 2023. <https://doi.org/10.4018/978-1-6684-6076-4.ch004>
- Xu J., Choi M.-C. Can Emotional Intelligence Increase the Positive Psychological Capital and Life Satisfaction of Chinese University Students? *Behavioral Sciences*. 2023. Vol. 13(7). P. 614. <https://doi.org/10.3390/bs13070614>
- Zhao M., Abdul Kadir N. B., Abd Razak M. A. The Relationship between Family Functioning, Emotional Intelligence, Loneliness, Social Support, and Depressive Symptoms among Undergraduate Students. *Behavioral Sciences*. 2024. Vol. 14(9). P. 819. <https://doi.org/10.3390/bs14090819>
- Zhang C. The Effects of Emotional Intelligence on Students' Foreign Language Speaking: A Narrative Exploration in China's Universities. *The Qualitative Report*. 2023. Vol. 28(12). P. 3494–3513. <https://doi.org/10.46743/2160-3715/2023.6296>